UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

Kamperger, Franz Alois

Eystadii, 1705

Articulus IV. An actus liberi Dei consistant partim in actu Dei necessario, partim in veritatibus objectivis, realiter à Deo distinctis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

de sicut impossibile est, albedinem, vel nigredinem constitui etiam inadæquatè per volitionem, & cognitionem albedinis, vel nigredinis, ita est impossibile volitionem, vel cognitionem albedinis constitui per ipsam albedinem &c. Duratio autem præterita & præsens, item propositio, & objectum, in ordine ad constituendam conformitatem, æqualitatem intentionalem, adeóque veritatem, sunt generis ejusdem; unde non ita clarè repugnat constitui ex his intrinsecè, denominationem unam, sicut ex illis repugnat. Plures disparitates facilè erit eruere, ex dictis pro resolutione.

Artic. IV. *An Actus Liberi DEI consistant, partim in Actu DEI necessario, partim in Veritatibus objectivis, realiter à DEO distinctis?*

Resp. *Negativè.* Est contra Cardinalem Pallavicinum, & pauculos docentes: actus liberos DEI compleri, per quædam entia, vel Veritates objectivas, quas dicunt esse contingentes, & tamen æternas; medias inter ens reale, & rationis, distinctas à DEO, & omni ente, & existentia creata; dicuntúrque ab aliquibus entia diminuta, itentionalia, complexa, &c. v. g. actum liberum DEI, volentis mundum, dicunt compleri, per hanc veritatem objectivam: *Mundus erit*: vel *DEUS vult mundum esse in tempore.*

Probatur Conclusio I. Quia veritates hæ objectivæ manifestè sunt impossibiles. Nam 1. sunt æternæ, & non sunt: Sunt, ut ponunt Advresarij; non sunt: quia distinguuntur à DEO realiter secundùm eosdem; nulla autem veritas, sive formalis, sive objectiva à DEO distincta, est ab æterno, ut expressè docet D. Thomas 1. parte quæst. 16. art. 7. Et quæst 1. de Veritate art. 5. Cui consentit Facultas Theologica Parisiensis, quæ anno 1361. inter articulos quarto loco damnat hunc: *Quòd fuerint multæ Veritates ab æterno, quæ non erant DEUS.* Rationem dat S. Doctor ibidem; quia nullum creatum, est æternum. sed omnis veritas, præter Primam, quæ est DEUS, est creata; ergo nullam præter Primam, sive DEUM datur ab æterno. Item: Ens, & verum convertuntur; sed nullum est ens ab æterno, nisi DEUS; ergo nec ullum verum. Denique omnis veritas vel est in intellectu, vel in rebus. sed nullus datur intellectus, neque res ab æterno, nisi DEUS; ergo nulla veritas nisi in DEO. Veritas autem quæ datur in DEO, non distinguitur à DEO; ergo, &c 2. Eædem veritates objectivæ, sunt, & non sunt contingentes. Sunt per Adversarios: non sunt; quia sunt æternæ. Veritates autem æternæ, & propositiones æternæ veritatis, dicuntur solùm, quæ sunt necessariæ. 3. Sunt, & non sunt distinctæ à DEO realiter. Sunt juxta Adversarios: non sunt, ut ante probatum est. 4. Sunt entia realia physica & non sunt. Non sunt, ut docent Adversarij: sunt, quia per eosdem sunt independenter ab intellectu: quid autem quæso aliud est, ens reale physicum, nisi quod est independenter ab intellectu? aut quæ erit alia regula discernendi ens reale, à non reali, quàm si verè de aliquo dici possit à parte rei: *est*? vel cur denique illa entia sunt realia, quibus intrinsecè convenit, quòd sint alba, nigra, &c. & non illa, quibus convenit intrinsecè, quod sint æterna, vera, connexa cum ente creato, completiva DEI in ratione volentis, &c. 5. Vel illæ veritates objectivæ, sunt ens solùm objectivum, vel non solùm: vel sunt incapaces existentiæ realis, vel non sunt: vel involvunt contradictoria, si existerent, vel non involverent. Si primum; ergo sunt impossibiles, Chimericæ, entia rationis. Si alterum: ergo sunt entia realia, non autem media, inter ens reale, & rationis.

Probatur II. Licèt hæ veritates non essent implicatoriæ, non possent complere actus divinos in ratione liberi, nam priùs est DEUS liberè volens, quàm hæc v. g. veritas objectiva: *Mundus erit. Quod probatur*: Hæc veritas objectiva non est à se; nam aliàs esset veritas necessaria: quòd enim est à se, necessariò est, cùm per essentiam sit: adeóque mundus esset necessariò, quòd est falsum; ergo est ab alio: à quo autem, nisi à DEO liberè volente hanc veritatem esse? ergo DEUS liberè volens est prior hac veritate *Confirm.* Mundum esse futurum, tunc est verum, objectivè, quando Intellectus divinus videt mundum esse futurum; nulla enim veritas habet esse objectivum, nisi in intellectu cui objicitur: in nullo autem intellectu potest veritas aliqua prius habere objectum, quàm in divino. Sed Intellectus divinus non videt mundum futurum, nisi priùs DEUS liberè velit mundum esse futurum; ergo, &c. *Confirm. 1.* Vel hæ veritates sunt à se, vel ab alio. Si à se, non sunt contingentes, sed necessariæ, & per consequens, non complent actum divinum, in ratione contingentis, & liberi; si ab alio, à quo? nisi à DEO liberè volente, adeóq; supponunt, non autem complent DEUM, ut liberè volentem.

Probatur III. Licèt daretur, compleri aliquomodo per has veritates, actus divinos liberos, non possent adhuc compleri sufficienter; si enim per impossibile hodie DEUS conservaret mundum necessariò, daretur Entitas DEI, & hæc veritas ab æterno: *Mundum conservandum in tem-*

pore; & tamen DEUS non esse liberè volens mundum: non ergo hæc duo sufficiunt. *Confirm.* Defacto datur Entitas DEI, & hæc veritas: *Pater generat filium*, & tamen generatio non est libera; ergo, &c. *Dices*: Veritatem complentem actus divinos liberos, debere esse contingentē; quales non sunt veritates prædictæ. *Sed contra*: jam ostensum est, veriates illas non posse esse contingentes. Si enim sunt contingentes, ergo sunt indifferentes ad esse, & non esse; ergo reduci & determinari debent, ab aliqua causa ad esse; ergo vel reducuntur ab illa ad esse necessariò, vel liberè. Si primum, ergo non sunt contingentes, sed necessariæ. Si secundum, ergo pro priori jam DEUS est liber; ergo non completur intrinsecè & formaliter per illas in ratione liberi.

Probatur IV. Quia hæc explicatio libertatis divinæ, est DEO prorsus indigna. Nam liberè velle, est perfectio DEI simpliciter simplex; ergo si liberum velle DEI completur per aliquid à DEO distinctum, sequitur DEUM non esse se ipso & intrinsecè simpliciter perfectū, quod est DEO indignum eóque indignius, quò illud, per quod completur in ratione perfecti, est vilius, & propinguius nihilo, quales sunt hæ veritates, quæ solùm habent esse objectivum, diminutum, intentionale, &c.

Probatur V. Hæc sententia nihil explicat, & tandem incidit in difficultates, aliarum sententiarum. *Prob. 1. pars.* Qui interrogatus, in quo consistat Petrum esse hominem? responderet, in hac veritate. *Petrus est homo*, nihil explicaret, ergo qui interroganti: in quo consistat DEUM liberè velle mundum? respondet, consistere in hac veritate: *DEUS vult mundum*, nihil explicat; hoc autem facit ista sententia. *Probatur 2. pars* Mundum esse futurum, est veritas æterna, contingens, per Adversarios (poterat enim mundus non esse futurus, adeóque non poterat esse verum, mundum esse futurum) ergo poterat hæc veritas ab æterno non esse, ergo ut esset, debuit aliquando à DEO accipere esse; non potest autem intelligi quomodo acceperit esse objectivum, nisi per aliquem actum divinum, versantem certo modo circa mundum futurum tanquam objectum; ergo ab æterno dabatur actus ille divinus. Jam sic vel hic actus poterat abesse à DEO, vel non. Si poterat, vel est aliquid realiter distinctum à DEO, vel virtualiter; & sic inciditur vel in sententiam Aureoli, vel Cajetani, vel Virtualistarum. Si non poterat; ergo necessariò ab æterno fuit verum: *Mundus erit*, adeóque necessariè debuit mundus esse; neque hæc veritas fuit contingens. Vel si non fuit necessariò verum, & tamen necessariò extitit actus ille divinus, incidit in sententiam vel Vasquez, vel nostram brevi explicandam. *Confirm.* Hæc veritas objectiva: *Mundus erit*, non est aliud, quàm mundus reipsâ suo tempore futurus; nam eo ipso, quòd mundus sit revera futurus, habetur hæc veritas: *Mundus erit*; ergo actus DEI liberè completur per mundum, reipsâ futurum; ergo per objectū creatum, quæ est sententia Vasquezij.

Probatur denique plerisque argumentis cōtra Vasquez Articulo præcedente allatis: militant enim contra quodcunque complementum, volenti extrinsecum, ut considerantii patebit.

Sed contra I. Passim Philosophi & Theologi agnoscunt dari veritates objectivas æternas, non identificatas cum ullo esse v. g. numerum esse parem vel imparem; hominem esse animal rationale; Petrum negaturum sub tali conditione, &c. Et August. lib. 2. de libero arbitrio cap. 8. expresse ait: nihil esse magis æternū, quàm duo & tria, esse quinque. Similiter Anselmus Monol. cap. 17. ait Veritatem nullo claudi posse principio, vel fine, &c. Resp. Omnes veritates, quæ dicuntur æternæ, esse entia physicè potentia existere, & per consequens aliquid creatum in potentia, non verò tale quid, quale fingit sententia contraria, nec creatum, nec increatum, incapax omnis existentiæ, &c. Resp. 2. dari veritates objectivas æternas, non actu, sed in potentia, quatenus nullum instans est assignabile, quo hæc v. g. propositio: *homo est animal rationale*; non fuisset vera, si extitisset. 3. dico, dari veritates objectivas æternas, sed non intrinsecè, & extra DEUM, sed extrinsecè in Intellectu divino, à cuius veritate, & æternitate, denominantur objecta cognita, extrinsecè vera, & æterna; sicut paries à visione, & cognitione, visus & cognitus. Et his modis intelligendi sunt August. & Anselmus.

II. Omne quod necessariò semper est; ab æterno est: sed veritas necessariò semper est: quia omni instanti verum est dicere, alterutrum ex his: vel quòd detur veritas, vel quòd non detur; ergo est ab æterno. *Confirm.* Omni instanti, aut datur veritas, aut non datur. Si datur, ergo datur. Si non datur, ergo illo instanti verum est, veritatem non dari, ergo hoc ipso tunc datur veritas, ergo omni instanti datur veritas, ergo ab æterno. 2. Omne quod non potest intelligi non esse, est æternum; nam quidquid non est æternum potest non esse; adeóque intelligi non esse; atqui veritas non potest intelligi non esse, cùm intellectus nihil intelligat, nisi intelligat esse verum, ergo, &c. 3. Illud quod est verum de præsenti, ab æterno fuit verum, esse futurum; sed sicut aliqua veritas de præsenti, distinguitur à DEO; ita veritas de futuro; ergo ab æterno datur veritas distincta à DEO. 4. Quod fuit ante mundum, est æternum,

sed

sed ante mundum erat hæc veritas: *Mundus non est.* & *mundus est futurus.* mundus enim est factus de nihilo, seu post nihil; ergo hæc veritas est æterna. atqui etiam distinguitur à DEO, quia est mera carentia mundi, ergo, &c. 5. Omne quod scitur est verum dum scitur, sed DEUS omnia futura scivit ab æterno, ergo fuerunt vera ab æterno, futura autem distinguuntur à DEO, ergo &c. 6. Quod semper est, æternum est. sed Vniversalia sunt semper, sunt enim perpetua, & incorruptibilia iuxta Philosophum ergo multò magis verum, quod convertitur cum ente, estque Vniversalissimum, est æternum. 7. Ab æterno DEUS fuit prior mundo, & quidem prioritate reali naturæ. teste Boëtio lib. 5. de Consol. ergo ab æterno fuit in DEO relatio prioritatis. sed posito uno correlativo, necessariò ponendum est alterum: ergo ab æterno fuit posterioritas mundi, respectu DEI: ergo ab æterno aliquid fuit aliquomodo extra DEUM. sed illud est aliqua veritas, ergo dantur veritates objectivæ, æternæ extra DEUM.

Hoc argumentum non probat intentum. Summum enim probat ab æterno fuisse aliquam veritatem necessariam: hanc nimirum: *Dari aliquam veritatem.* non autem, extitisse varias veritates contingentes, actuum divinorum liberorum completivas. *In forma* Resp. ergo veritas est ab æterno, distincta à DEO, vel extra Intellectum divinum, æternum, nego. indistincta à DEO: vel intra Intellectum divinum, concedo. Cùm enim omnis veritas vel sit intrinseca rebus, & convertatur cum ente vel extrinseca, proveniens rebus ab intellectu, vel significans ipsas, prout in intellectu, sequitur non dari veritatem æternam, nisi inquantum datur aliquod Ens, vel Intellectus æternus. Nihil autem hujusmodi datur distinctum à DEO, & intellectu divino, nulla itaque datur veritas ab æterno, ab his distincta. *Hinc patet ad 1. Confirm. Ad 2.* Resp. 1. *Negan. Minor. cum probat.* Nam sicut intellectus potest intelligere, se non intelligere, & non esse, licèt hoc ipso sit, & intelligat, ita potest intelligere non dari veritatem, licèt hoc ipso quòd intelligat aliquam veritatem, quia non est necesse, ut semper signatè reflectat intellectus super ea, quæ ipse est, & facit. Resp. 2. Veritas simpliciter, & aliqua, non potest intelligi non esse, concedo. Veritas distincta à DEO, nego. *Ad 3.* Resp. aliquam veritatem de futuro distingui à DEO, non tamen omnem: illam nimirum, quæ extitit semper, & per quam semper verum fuit, id quod nunc est, esse futurum. Ratio est primò eadem: quia veritas fundatur in ente, vel physico, vel objectivo, quod non datur extra intellectum. Cùm ergo nullum ens, vel intellectus distinctus à DEO, extiterit semper neque ulla veritas à DEO distincta, extitit semper. Ratio est 2. quia in tantum verum est, aliquid esse futurum, priusquam sit, in quantum in causa sua erat, ut fieret: sublatâ enim omni causâ futurorum, cessat omnis futuritio effectuum. Cùm ergo nulla causa futurorum extiterit semper, nisi Causa prima, sive DEUS, existant autem multæ causæ creatæ futurorum distinctæ à DEO sequitur dari multas veritates futurorum à DEO distinctas; illam tamen veritatem, quâ semper verum fuit, esse futura, quæ defacto sunt, esse ipsum DEUM.

Ad 4. Resp. Ante mundum dabatur hæc veritas: *Mundus non est,* in intellectu æterno DEI, concedo. extra, nego. Cùm enim mundum non esse, sit negatio, negatio autem in se non habeat veritatem, sicut in se non habet esse, quod convertitur cum veritate, sed solùm habeat utrumque in intellectu, sequitur, dictam veritatem non extitisse ante mundum, nisi in intellectu, qui dabatur ante mundum, qui fuit solus Intellectus divinus. *Idem* Resp. *ad alterum.* Futurum enim, ut futurum, sicut nihil est in se, sed tantùm in causa, ita non habet veritate, nisi in causa, vel in intellectu cognoscente futuritionem, & consequenter veritas, quâ semper verum fuit, esse futurum, quod est futurum, non datur nisi in Causa, vel in Intellectu semper existente, sive in DEO. *Hinc patet ad 5.* Omne, quod scitur, dum scitur, est verum, veritate extrinsecâ, & objectivâ, quæ solùm datur in intellectu, concedo. intrinsecâ, quæ datur in rebus ipsis extrà intellectum, nego. ergo omnia futura, fuerunt ab æterno vera, extrinsecè, objectivè & in Intellectu divino, concedo. extra hunc: nego. *Ad 6.* Resp. Vniversalia sunt semper, præcisivè, & in potentia, quatenus abstrahunt ab omni nunc, possúntque existere quovis instanti assignabili, conc. sunt semper positivè & actu, ita ut nullo non instanti extiterint, nego. Et hoc sensu dicuntur à Philosopho perpetua & incorruptibilia: quia nimirùm abstrahunt ab omni certo instanti, possúntque esse quandocunque. Vel certè quia Vniversalia, seu rerum essentiæ corrumpuntur quidem, non tamen ratione sui, & per se, sed ratione individuorum. *Ad 7.* Resp. Relationem prioritatis, quàm habet DEUS ab æterno, respectu mundi, non esse relationem realem, sed solùm rationis, adeóque non sequitur mundum, vel veritatem aliquam ab æterno realiter fuisse extra DEUM. Ratio est: quia omnis relatio debet habere terminum, & pendere à termino, adeóque relatio realis à termino reali. DEUS autem nec pendet à mundo se posteriore, nec mundus ut posterior DEO, est aliquid reale, sed comperatur ad DEUM, ut non ens ad ens, ergo prioritas naturæ, quàm ha-

habet DEUS ad mundum non est relatio realis, sed rationis, licèt fundetur aliquomodo in Natura DEI prioris, & mundi posterioris.

ARTIC. V. *An Actus Liberi DEI consistant in prædicato virtualiter distincto, à prædicatis necessarijs DEI.*

RESP. *Negativè.* Est contra Perez, & recensiores Hispanos, docentes actum liberum esse realiter idem cum Essentia necessaria DEI, posse tamen abesse realiter à DEO, quia distinguitur virtualiter. Sicut Filiatio, quæ est idem cum Essentia DEI improducta, est producta, quia distinguitur virtualiter.

Probatur Conclusio I. Quia implicat universim hæc distinctio, ut in QQ. de Trinitate dicetur. 2. Quia implicat specialiter in præsenti materia; sequeretur enim, aliquid v. g. volitionem creandi mundum, esse defacto realiter DEUM, quod ex se nihil est, & potuit manere nihil. Et contra aliquid, v. g. nolitionem creandi mundum, quæ defacto nihil est, potuisse esse realiter DEUM. Item sequitur, eandem rem simplicissimam; nimirum Essentiam divinam, & volitionem liberam creandi mundum, vel esse totam necessariam, & totam non necessariam; vel esse realiter partim necessariam, partim non necessariam, adeóque in re realiter simplicissima, dari partes realiter. Item sequitur, aliquam entitatem realem, puta volitionem creandi mundum, esse indifferentem, ut sit, vel non sit DEUS; & consequenter, cùm DEUS sit per essentiam, sequitur quod aliquid indifferens ad esse, sit, vel possit esse ens per essentiam. Item sequitur, vel actum liberum, qui est idem cum DEO, non esse DEUM, vel si est DEUS, non esse essentialiter DEUM, quia poterat abesse à DEO. Item sequitur, actum liberum esse realiter necessarium, quia est idem realiter cum actibus divinis necessarijs, & non esse realiter necessariū, quia poterat realiter non esse. Item sequitur, actum liberum realiter non esse, quando est; & esse, quando non est: tunc enim est actus liber realiter, quando realiter est actus necessarius, quia actus liber est realiter ipse actus necessarius; & tamen defacto, quando realiter est actus necessarius DEI, non est actus liber nolitionis creandi mundum, &c. Denique sequitur, aliquid imperfectum esse realiter idem cum DEO, quia posse esse vel non esse, est manifesta imperfectio, ut patet in creaturis; actus autem liber potest esse, vel non esse, qui est idem realiter cum DEO. Quæ omnia ait Suarez, *per se esse incredibilia in terminis pugnantia, & graviter offendentia.* 3. Quia nulla est necessitas distinctionis virtualis intrinsecæ ad explicandos actus DEI liberos, ut patet in Immensitate, habitu, Trinitate, alijsque exemplibrevi adferendis, quæ similem continere videntur difficultatem, cum actibus liberis DEI, nec tamen egent explicari per distinctionem virtualem. 4. Vel terminatio libera, virtualiter distincta, & potens abesse à DEO, est pura perfectio, vel pura imperfectio, vel perfectio cum imperfectione, vel neque perfectio, neque imperfectio. Non primum: quia nulla perfectio pura potest abesse à DEO, aliàs non esset essentialiter Perfectissimus. Non secundum & tertium; quia DEO repugnat identificari quamlibet imperfectionem. Non quartum: tum quia illa terminatio, etiã ut virtualiter distincta, est entitas realis & physica; amatùrque à DEO, constituitque DEUM liberè volentem, honestè & moraliter operantem èstque realiter DEUS ipse, &c. quæ sine bonitate & perfectione reali intelligi non possunt.

Sed contra. Illæ formalitates divinæ distinguuntur virtualiter, quibus, ut sunt in se à parte rei, conveniunt contradictoria, sed volitioni divinæ necessariæ, & liberæ, ut sunt à parte rei, conveniunt contradictoria: nam volitioni necessariæ convenit, non posse non esse; liberæ convenit, posse non esse: huic convenit esse indifferentem ad existentiam & non existentiam mundi; illi convenit esse determinatam ad existentiam mundi; ergo distinguuntur virtualiter. Resp. *Nego Minor.* Ratio patebit ex Articulo sequente, ubi ostendetur, quomodo hæc & similia non sint contradictoria.

ARTIC. VI. *An Actus divini Liberi sint adæquatè idem cum Essentia divina necessaria?*

RESP. *Affirmativè.* *Probatur* 1. Quia Essentia divina se solà continet omnem perfectionem cujuscunque complexi creati, atqui complexum ex voluntate creata, & volitione continet hanc perfectionem, quæ est *liberè velle*; ergo eandem se solà còntinet divina Essentia. 2. *Liberè velle*, vel est perfectio sine imperfectione, vel mixta imperfectioni. Si primum; ergo cùm Essentia divina se solà sit omnis pura perfectio, erit etiã se solà volens liberè. Si secundum; ergo DEO nullo modo convenit velle libere, cùm ei non conveniat ulla imperfectio. Sequelam est falsam constat ex Articulo primo; ergo. 3. Non magis opponuntur de se necessarium, & liberum, quàm communicari, & non communicari, produci, non produci, &c. atqui eadem Entitas divina identificat sibi has duas rationes